

Werkgroep Natuur- en Landschapsbeheer Boxtel

JAARVERSLAG

2017/2018

Inhoud

Voorwoord van de voorzitter	3
Knotploegen	4
Begheergroep Sparrenrijk	8
Poelenwerkgroep	11
Heggenleggersgroep	14
Paddenstoelenwerkgroep	16
Beheergroep Dommelbimd	18
Vogelwerkgroep	21
Florawerkgroep	25
Werkgroep Ruimtelijke Ordening	28
Beheergroep Dommeldal	34

Coördinatoren werkgroepen

Poelenwerkgroep	Marie José Meertens 073 551 86 20
Vogelwerkgroep	Ad Sleenhof 0411 685546
Florawerkgroep	Joost van Rooij 0411 68 36 87
Paddenstoelenwerkgroep	Cor Kievit 0411 67 51 60
Bomenadviescommissie	Jose Poort 0411 67 47 40
Knotploegen	Hans Volmer 0411 67 46 31 Han Peeters 0411 67 48 72
Beheergroep Sparrenrijk	Jose Poort 0411 67 47 40 Han Peeters 0411 67 48 72
Beheergroep Dommeldal	Jos Klaassen 06 15 87 01 23
Beheergroep Dommelbimd	Sylvia van Gulik dommelbimd@gmail.com
Heggenleggersgroep	Frank de Bont 0411 67 84 06
Werkgroep Ruimtelijke Ordening	Nico Landwehr Johan 0411 68 37 09

Omslagfoto: Sparrenrijk

Voorwoord van de voorzitter

Han Peeters

Beste natuurvrienden,

Na een meer dan mooie en vooral warme zomer kunnen we dit jaar met voldoening over de bereikte resultaten afsluiten en met volle overgave aan een nieuw jaar beginnen.

Na een aantal jaren het voorzitterschap te hebben vervuld wilde Marco stoppen met het bestuur. Na ampele overwegingen heb ik deze functie van Marco overgenomen.

Een heel andere kant van het werk van de natuurwerkgroep deed zich voor.

Er zijn contacten gelegd en onderhouden met instellingen buiten de WNLB.

Een aantal bezwaren en bedenkingen zijn voorgelegd aan onder andere Gemeente en Provincie.

Daar waar aantasting van natuur en milieu wordt vermoed of is aangetoond komt de WNLB in actie en stelt vermeende onregelmatigheden aan de kaak.

Een en ander mag niet ten kosten van goede verstandhoudingen gaan met instellingen en overheden buiten de WNLB.

Nieuw dit jaar is de invoering van de wet op de privacy. Ook voor ons heeft dat consequenties. Het is van het allergrootste belang dat we hier zeer zorgvuldig mee omgaan. Het bestuur is zeer terughoudend met het verstrekken van persoonsgegevens aan derden buiten de WNLB. De persoonsgegevens worden alleen gebruikt om de leden te benaderen of om de financiële zaken te kunnen afhandelen.

Nu het nieuwe seizoen er weer aan komt kunnen we stellen dat er in het afgelopen jaar door de werkgroepen veel en goed werk is verricht. De inzet van de vrijwilligers in de verschillende werkgroepen is bewonderenswaardig. Enige zorg is echter wel de aanwas van jongeren om mee te willen doen. We moeten er naar streven om jonge mensen enthousiast te maken om onze gelederen te versterken.

Met vriendelijke groet,
Han Peeters, voorzitter WNLB.

Knotploegen

Han Peeters, Hans Volmer en José Poort

Dat kostte extra zweetdruppels!

Een veranderlijk en flexibel seizoen, in allerlei opzichten.

Divers, Warrig, Verrassend en meestal prima knotweer.

Met minder gemiddelde mankracht is er een vrucht werk verzet in minder uren!

De planning begon goed: 2x 8 data geprikt, weinig overlapping met andere groepen. Proberen enkele data nog niet in te vullen en reserve te houden.

In de lijsten bekijken welke adressen waarschijnlijk moesten gebeuren, er langs gaan, inschatten hoeveel bomen en tijd er nodig was.... En opnieuw een schema.

Maar... er kwamen nogal wat extraatjes en veranderingen...

Kortom: er moest aardig wat gesleuteld en geschoven worden.

De geplande data bleven redelijk intact. Flexibeler dan een loden deur probeerden we overal een oplossing voor te vinden! Alleen de Natuurwerkdag kon precies zoals gepland worden uitgevoerd!

In het begin van het werkseizoen was er twee keer op een maandag onwerkbaar weer (regen 20-11, sneeuw 11-12). Dat werk moest later worden ingehaald.

Er waren in beide groepen door omstandigheden plm 5 mensen 'vaste afwezigen' en bleken anderen flexibel beschikbaar. Dus de aantallen werkers schommelden nogal.

Een mistig begin.

Moelijk beloopbaar modderig grasland.

De bomen bleken ook flexibel qua aantal en 'bewerkelijkheid', er was moeilijk beloopbaar modderig grasland, omheiningen vormden soms een probleem, gereedschap onwelwillend etc.

Onze mooiste oude knotten (op de Nergena) kwamen helaas aan hun eind in verband met de hermeandering van Essche Stroom/Kleine Aa en nieuwe natuurontwikkeling. Dat leverde een wat wrange, 'extra inhaaldatum' op. (positief blijven denken!)

Het weer was bijna onberekenbaar wisselend: we konden zelfs enkele dagen tevoren moeilijk voorspellen hoe het zou worden, maar optimisme werd beloond: meestal was het droog, vaak met een aantrekkelijk zonnetje, soms met schrale oostenwind, met net 0 tot 8 à 9 °C toch prachtig knotweer!

Enkele keren werd ertwee keer op eenzelfde adres gewerkt, kleinere afwerkklussen bij elkaar geschoven als 'combi-klus' (=werken in kleine groepjes op 2 of 3 adressen). Extra data werden tussengevoegd, zelfs in de Kerstvakantie (28 dec en 4 januari). De Sparrenrijkgroep werd weer ingeschakeld als ultieme probleemoplosser (15 maart) en

Knotten op Nergena.

Dat waren de knotten op Nergena.

ook de reservedata werden volgepland. (26 en 31 maart) en bij 1 adres was een ver-reiker beschikbaar voor het 'zagen in een bakkie'.

Met volle inzet is er veel klaargekomen

Met de tong op de (veiligheids)schoenen/laarzen haalden we zo de eindstreep.

Voor het uitje we fietsten we op 14 april met de groep naar Sint-Michiëlsgestel, waar we bij Haanwijk onder leiding van de natuurwerkgroep Gestel een mooie wandelexcursie kregen door het gebied en door Hen rondgeleid werden in het nieuwe Romeinenmuseum.

Gemiddeld namen **12** actieve WNLB-vrijwilligers **287** oude en jonge **knotwilgen**, **2 eiken EN** een uitgebreide **houtsingel** met ontelbare hazelaarstruiken onder handen. Het aantal meer dan polsdikke 'takken' was moeilijk te turven.

We hebben in diverse groeps-samenstellingen samen 20 morgens gewerkt, op 15 adressen voor 16 eigenaren, 8 x door de maandaggroep, 8 x de zaterdagploeg, 4x namens we onze toevlucht tot extra noodoplossingen: 2x werkten we zelfs op een donderdag in de kerstvakantie, 1x extra voor het 'merken' in de houtwal en 1x sprong de Sparrenrijkgroep ons te hulp...

In totaal hebben we zo op **242 manmorgens 716 vrijwilligers-uren** een bijdrage geleverd aan het buitengebied. (Maar heel precies kun je dat niet meer narekenen.)

Daarmee onderhouden we landschap in het Boxtelse deel van het Groene Woud. We leveren een bijdrage aan de biodiversiteit van onze directe leefomgeving, zodat er mogelijkheden blijven voor vogels, insecten en andere dieren en planten, waarvan inwoners en bezoekers van onze streek kunnen genieten.

Waar zijn al die mooie plekken dit jaar

Apollpad (school Beemden), Drossaard 5, Geelders 2 en 4, Kapelweg 80, Koevoortseweg 9, Korte Heide 2, Lambertusweg 2, Liempdeseweg (visgat), Luissel 10, Mijlstraat 88, Nergena 2, Puttersdreef, Rond 26, Selissen 2.
We zijn er trots op!

Zo vaak als je wilt een gratis fitness in de openlucht!
Natuurlijk beleven we er zelf veel plezier aan.

Het is heerlijk om samen buiten bezig te zijn aan een overzichtelijke klus in een ontspannen sfeer. Lekker sjouwen en zagen, in alle rust werken, 'n fikkie stoken en praten, tevreden terugkijken op een mooi gezamenlijk resultaat.

***Of je nu jong of oud bent...
voel je welkom in de groep...
Je groeit er vanzelf in als je jong bent van hart en geest...
Het gereedschap staat klaar!***

Beheergroep Sparrenrijk

Han Peeters en José Poort

Het zijn niet de boskaboutertjes die het werk doen!

(Sparrenrijkers-foto-stripverhaal.)

Ook onze grote Sparrenrijkgroep (van 18 man) heeft dit seizoen te lijden gehad van ouderdom en ouderenzorg! Door operaties en ziekte waren er 4 'permanente afwezigen', terwijl in voorgaande jaren al 3 personen waren afgehaakt voor mantelzorg aan hun partner. Sinds 2014 zijn 4 mensen vanuit andere groepen ingestroomd om de ploeg een beetje nieuw bloed te geven. Dat was wel nodig.

We hebben dit seizoen 18 x met een gemiddelde van slechts 12 man in het bos gewerkt. Plus 1x als noodhulp in een 'houtwalproject' aan de Lambertusweg van de knotploeg. In totaal maakten we **702 vrijwilligers-uren**.

Vier keer speelden de weergoden ons parten! Op 5-10 en 14-12 regende het hard (koffie in de container *rechts*) 18-1 was er storm en op 1-3 hadden we ijskoud ijsvrij! In december was er kerstviering in de Kinderboerderij, met een mooie Brabantse knapzak van de gelijknamige boerderijwinkel.

Maar al die andere keren lieten we ons welgemoed met jassen en veiligheidshesjes op de fiets het bos in sturen!

In de percelen 5 en 6 groeiden de Amerikaanse eiken en rhododendrons ons weer boven het hoofd. Op één plek wordt een speciaal laantje van rhodo's gehandhaafd. Voor een effectievere aanpak van de rhodo's in perceel 5 hebben we onze hoop gevestigd op het ont-

Op de fiets het bos in.

wikkeling van de 'stronkentrekker' (*rechts*), die bij de jaaropening van Brabants Landschap getoond werd.

We doen echt niet alles met de hand: Bij halfomgewaaide 'widowmakers' moet de deskundige inzet van de kettingzaag nog wel eens te pas komen.

Gelukkig zien we al werkend ook een toename van de bosbessen en grove dennen langs de grote Amerikaanse eikenlanen waar enkele jaren geleden rigoureus was ingegrepen. De nog kale stukken langs de paden 5-6 en 6-7 hebben we laten vergroenen met de spontaan IN die lanen ontkiemde jonge dennetjes. Op enkele plekken in het bos, in de poel en op het weilte zien we de variatie nog meer toenemen: Er ontstaat variatie van jonge en oudere bomen, licht en donker, hoge en lage begroeiing, zon en schaduw, natte en droge plekken, mossen, varens, grassen, paddenstoelen en waterplanten.

Een aftakelende beuk vol tonderzwammen die het uiteindelijk opgeeft, een douglas-spar die jaren getooid was met een platte zwam en als een platte pannekoek zijn wortelkluif laat zien, het hoort allemaal bij het bos waarvan we het hele jaar kunnen genieten.

En dan hadden we tot slot ook nog een prachtige excursie naar een natuur-tuin in Leende en een museum over valkerij in Valkenswaard.... Wie wil daar nou niet bijhoren!

Het gereedschap staat alweer, perfect onderhouden, klaar!

Poelenwerkgroep

Marie-José Mertens

Minder succesvol

Het afgelopen seizoen is voor de poelenwerkgroep niet een van de meest succesvolle geweest. Het vroeg heel warme weer zorgt voor het snel opdrogen van poelen. Door de hoge watertemperatuur neemt het zuurstofgehalte van het water en daardoor de activiteit van de waterdiertjes duidelijk af.

De ontwikkeling van de amfibieënlarven gaat heel snel en al heel vroeg, eind mei, begin juni zijn er overal heel jonge padden en kikkers op weg uit hun geboortewater.

Toch zijn er een paar opmerkelijke dingen te melden.

De belangrijkste activiteiten spelen zich zoals steeds af in het voorjaar rond de jaarlijkse amfibieëntrek en in voorjaar en zomer bij de Boxtelse scholen.

Amfibieëntrek 2018

Kempseweg

Het voorjaar 2018 is redelijk lang koud, maar op 9 maart ging de trek volop van start. Net op tijd zijn de schermen aangebracht op de Kempseweg bij de kruising met de Annadreef en ter hoogte van de huisnummers 4 en 7. Zoals ieder jaar gebeurde dat in samenwerking met Natuurmonumenten. Tussen 9 maart en 16 april zetten buurtbewoners de dieren over. Sommigen zijn lid van de natuurwerkgroep, anderen niet. Maar de vaste ploeg vindt een gastvrije schaftplek bij Peter Olieslagers die op Kempseweg 4 is komen wonen.

De resultaten vallen erg tegen en er is steeds meer zorg over het voortbestaan van de populaties padden en kikkers bij de Kempseweg. In de nieuwe poel vlak bij de brug over de Beerze wordt geen ei-afzetting waargenomen. Wel redelijk veel in de poeltjes langs het Smalwater.

De totalen voor 2018 voor de Kempseweg:

Waar	Kikkers	Padden	Salamanders	Overreden
Kempseweg 4-7	6	102	3	36
Kruising Annadreef	11	473	5	51
Totaal	17	575	8	87

Molenwijkseweg

In het jaarverslag van 2017 staat heel hoopvol dat overzetten op de Molenwijkseweg in 2018 niet meer nodig zal zijn. De werkelijkheid is iets anders. In najaar en winter 2017/2018 is in opdracht van de Gemeente Boxtel een aantal tunnels voor kleine dieren onder de Molenwijkseweg aangelegd.

Helaas blijkt het niet mogelijk om vóór aanvang van de trekperiode ook de permanente schermen aan te brengen. Zelfs een noodoplossing is niet mogelijk. Het opzetten van de oude schermen aansluitend op de tunnels kan geen doorgang vinden omdat het rooien van bomen en snoeien van de oevers juist in die periode zal gaan gebeuren. Heel pijnlijk. De op-

lossing blijkt "rapen". Een vaste ploeg van leden van de poelenwerkgroep en buurtbewoners zorgt ervoor dat op de drukste avonden van de trek, vaak in de stromende regen, padden en kikkers van de weg worden gehaald en worden losgelaten aan de veilige kant van de Molenwijkseweg. Precieze aantallen zijn niet te geven maar naar schatting zijn meer dan 1000 dieren gered. Helaas is dat niet afdoende. Er vallen veel slachtoffers. Een groot aantal doodgereden dieren wordt verzameld en ingevroren voor RAVON.

Deze organisatie doet op het ogenblik onderzoek naar het voorkomen van schimmelen en virusziekten bij amfibieën. Daarvoor is veel onderzoeksmateriaal nodig.

Gelukkig zijn medio zomer de werkzaamheden afgerond en is een permanente veilige oversteeek mogelijk, ook in zomer en najaar wanneer de dieren, meer individueel, hun (overwinter)plek in Sparrenrijk weer opzoeken.

Enkele overzetters doen ook dit jaar mee aan de Landelijke Opschoondag. Op deze zaterdagochtend maken bewoners van Sparrenlaene en overzetters de wijk vrij van zwerfvuil. Maar ze doen nog een bijzondere vondst. Bij een van de poeltjes in Sparrenlaene wordt een kamsalamander aangetroffen. Later blijkt dat hier een kleine populatie van dit dier leeft.

Onderzoek voor Poelen.nu

Een viertal studenten toegepaste biologie had als opdracht 30 poelen te inventariseren

voor het project Poelen.nu. Dit is een samenwerking van het Brabants Landschap, de Vlinderstichting, FLORON, RAVON en de Provincie Noord-Brabant. Aan de hand van de inventarisaties wil men komen tot een advies over aanleg en vooral beheer van poelen. Met begeleiding van Frank Spikmans van RAVON is deze flinke klus afgewerkt. De poelenwerkgroep is benaderd om advies over geschikte locaties. Enkele leden van de poelenwerkgroep hebben af en toe meegelopen. Bij dit onderzoek is de aanwezigheid van kamsalamanders in de wijk Sparrenlaene bevestigd. Op de website van Poelen.nu zijn de resultaten per poel te zien. Nog niet alle informatie is terug te vinden. De pagina is duidelijk nog in ontwikkeling.

Samenwerking de Buxtelse scholen

Jacob Roelands Lyceum

Twee groepjes leerlingen van Jacob Roelands Lyceum kiezen ervoor om hun open onderzoek biologie een onderwerp te kiezen dat met de amfibieëntrek te maken heeft. Een groep van 4 Havo helpt mee overzetten op de Kempseweg en het opsporen van ei-afzetting in de poeltjes bij het Smalwater. Twee VWO-5 leerlingen inventariseren de gang van zaken op de Savendonksestraat in Liempde. Voor Natuurwerkgroep Liempde zetten ze ook enkele keren dieren over van het bosgebied naar de grote poel van Staatsbosbeheer.

Basisscholen

De poelbezoeken in het kader van het poelenadoptieprogramma zijn dit jaar moeilijk af te spreken. Verschillende oorzaken o.a. gebrek aan mensen, slecht onderhoud aan de poelen door de eigenaar en het warme weer aan het eind van het schooljaar zijn daarvan de oorzaken.

Groep 8 van de Amaliaschool krijgt een gastles voorafgaand aan een bezoek aan hun poel in de tuin van het Waterschap. Basischool De Speleliër is voor hun natuurdag met drie groepen te gast in Dommelbimd om daar waterbeestjes te scheppen. De Molenwijkschool gaat met een van de hoogste groepen scheppen in de poel aan de Achterbergstraat.

Voor de feestelijke opening van het natuurbelevingspad in Dommelbimd is een klas van basischool De Hobbendonken uitgenodigd. Voorafgaand maken de kinderen in een gastles van de poelenwerkgroep kennis met het gebied en de poel. Het determineren van waterbeestjes op de feestelijke dag is dan ook een groot succes.

Heggenleggersgroep

Frank de Bont

Het achterliggende jaar kenmerkte zich door weinig hoogtepunten van ons werkgroepje. De aanplant van de vlechthekken in het mooie en geliefde natuurgebied Dommelbimd groeit als de spreekwoordelijke kool. Aangevuld met enkele vrijwilligers heeft ons werkgroepje op enkele zaterdagen onderhoud gepleegd aan de vlechthekken in dit gebied. Vooral het verwijderen van opgaand gras tussen de aanplant en andere niet wenselijke plantengroei heeft ons veel werk bezorgd.

De vlechtheg langs het laarzenpad groeit redelijk goed hoewel niet overal even snel. Dit is mede afhankelijk van de ondergrond en de bodemgesteldheid en waterdoorlaatbaarheid. Deze aanplant van de vlechtheg, alweer enkele jaren geleden, heeft ook te lijden door de aanwezigheid van puinresten en ander industrieel afval dat daar jaren geleden, al dan niet illegaal, is gestort voordat het Dommelbimd was.

En wat te denken van de afgelopen droge en zeer warme zomer!

Wellicht zullen wij in de komende jaren meer te maken krijgen met lange droge periodes afgewisseld met hevige plensbuien. De klimaatverandering begint nu toch wel zichtbaar te worden met extreme uitschieters in de weersomstandigheden. Misschien moeten wij daar ons plantmateriaal op gaan aanpassen en eens gaan denken aan avocado- en vijgenstruiken en andere subtropische planten om maar wat te verzinnen!

Klimaatverandering op wereldschaal mede veroorzaakt door het ontdooien van de permafrost, het smelten van de gletsjers en de kap van regenwouden is voor ons nog moeilijk te bevatten, maar dat er de komende eeuw grote veranderingen op dat gebied staan te gebeuren daarover is geen discussie meer.

Hopelijk zijn dan onze vlechthekken volgroeid en bestand tegen deze extremen.

Op 17 februari jl. zijn wij weer met een groepje afgereisd naar het Maasheggen-landschap in de omgeving van Oeffelt-Boxmeer.

Onder leiding van instructeurs en samen met tientallen vrijwilligers hebben wij ons weer eens uitgesloofd op de aanwezige uitgeschoten heggen en ze omgetoverd tot een compacte vlechtheg. Erg arbeidsintensief maar vooral leuk werk.

Op 15 juli jl. stond er in het Brabants Dagblad een artikel over het genoemde Maasheggengebied. Ik citeer: "Het Maasheggengebied in Noord-Brabant heeft woensdag een plek gekregen op de lijst met erkende biosfeergebieden van Unesco. Het cultuurlandschap is het tweede gebied in Nederland met deze erkenning, nadat het Waddengebied die status in 1986 al kreeg.

De Maasheggen is het grootste heggenlandschap en oudste cultuurlandschap van Nederland. Het gebied omvat circa 275 kilometer heggen op een oppervlakte van ongeveer 2.000 hectare.

Karakteristiek is de verdeling van het landschap in een groot aantal kleine landbouwpercelen die van elkaar zijn gescheiden door meidoornheggen.

'Biosfeergebieden van Unesco zijn geen natuurgebieden die de mens met rust moet laten. De status biedt juist kans om het Maasheggengebied verder duurzaam te ontwikkelen', zo reageert voorzitter André van Es van Unesco Nederland op de erkenning. Wereldwijd staan ruim 650 biosfeergebieden op de lijst van Unesco".

(Einde citaat).

Misschien komt het natuurgebied Dommelbimd ook nog eens op de sub-lijst van Unesco met als aantekening: "Goed onderhouden kleinschalig natuurgebied met enkele karakteristieke vlechthekken in een natte Dommelbeemd gelegen".

Ons werkgroepje kijkt uit naar de eerste vlechtwerkzaamheden die dan toch echt eens moeten gaan beginnen. Wij kunnen niet wachten...!

De goed doorgroeide heg rond de veldschuur zal waarschijnlijk het eerst aan de beurt zijn.

Wij houden u op de hoogte!

Paddenstoelwerkgroep

Cor Kievit

We zijn weer met dezelfde groep op pad gegaan en hebben weer de gebruikelijke plaatsen bezocht.

Het is nog steeds niet gelukt om er enkele nieuwe leden bij te krijgen.

Door omstandigheden, is dit een erg kort verslag.

Er staat nog wel een serie foto's die we gezien hebben.

Het nieuwe jaar 2018 ziet er niet zo geweldig uit voor wat betreft de paddenstoelen i.v.m de droogte.

Biefstukzwam

Hazelaarschijfzwam

Dennevoetzwam met Houtboleet

Dunne weerschijnzwam

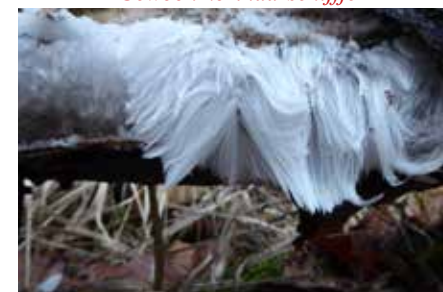
Gestreept nestzwammetje

Gewoon korthaarschijffe

Grootsporige truffelkontzwam

Ijshaar

Kleine harpoenzwam

Kleinsporige kogelzwam

Muizenstaartzwam

Zwartwitte bokaalstufzwam

Beheergroep Dommelbimd

Frank de Bont en Sylvia van Gulik

Het afgelopen jaar is er weer hard en enthousiast gewerkt in de Dommelbimd: we zijn 7 ochtenden in de winter en nog 4 in de zomer aan de slag geweest. De opkomst was prima, in totaal is er ruim 400 uur gewerkt. Daarnaast hebben we bezoek en hulp gekregen van de Boxtelse ondernemers. De ondernemersvereniging VOC (Verenigde Ondernemers Contacten) heeft tijdens een sociale activiteit voor haar leden, de handen flink uit de mouwen gestoken. Een aantal leden van de beheergroep heeft deze ochtend geassisteerd.

De belangrijkste kern van het beheer van de Dommelbimd bestaat uit het maaien van de laaggelegen hooilanden en het afvoeren van het maaisel.

In oktober zijn de hooilanden door een loonwerker gemaaid met de wetlandtrack. Gelukkig heeft de loonwerker bij het oprapen van het maaisel dit jaar nauwkeuriger gewerkt dan het voorgaande jaar, mede dankzij het toezicht van onze 'opzichter' Frank. De maanden daarna bestond het werk voor ons hoofdzakelijk uit het met de zeis/bosmaaier maaien van de slootrandjes en het rijven en afvoeren van het resterende maaisel.

Eind mei zijn de eerste twee perceeltjes gedeeltelijk nogmaals gemaaid. Door dit beheer versralen we de bodem en hopen we een steeds diverser hooiland te ontwikkelen. Net als voorgaand jaar was het ondanks de warme en droge zomer een kleurrijke bloemenzee vol libellen, vlinders en insecten. In september 2017 heeft het waterschap een stuwputje in de sloot geplaatst langs het hooiland. Hierdoor kunnen we het (kwel)

water in de greppels beter vasthouden. Dat was in deze extreem droge zomer geen overbodige luxe!

Zowel in de herfst als in de winter is een aantal bomen omgewaaid en in de hooilanden gevallen. In de zomer is er nog een grote tak uit de scheefhangende wilg gescheurd. Lekker veel werk dus voor de zagers en heel wat vrijkomend hout. Normaal gesproken laten we dat

zoveel mogelijk in de Dommelbimd liggen, zodat allerlei insecten, vogels en kleine beestjes van dit dode hout kunnen profiteren. Dit jaar konden we niet alles meer kwijt op het Paardendijkje, zodat we ook wat hout hebben moeten afvoeren.

Door de snikhete en droge zomer was de poel vrijwel geheel droog gevallen. Een mooi moment om de oever van de poel te maaien. Dat hebben we dit jaar door een loonwerker machinaal laten uitvoeren. Het maaisel is op twee hopen gezet, vlakbij de afrastering zodat een kraan het kan afvoeren.

In de boomgaard zijn met hulp en advies van de hoogstambrigade 4 fruitbomen vervangen die het slecht deden door ziekte, vraat of de natte omstandigheden. De nieuwe boompjes zijn op een soort terpjes geplant, waardoor ze minder last hebben van de hoge waterstanden in de winter.

Hen en Gerard hebben in het voorjaar de nestkasten gecontroleerd; nog geen broedgevallen, maar in de nestkast voor de kerkuil wel zo'n 60 braakballen! Dat lijkt een kwestie van tijd.

Tot slot hebben we het laarzenpad in de zomer gemaaid zodat het goed begaanbaar bleef voor wandelaars. Ook zijn er weer de nodige klusjes uitgevoerd in en rond de schuur en heeft de schuur een 'poetsbeurt' gekregen, zodat we er het komend seizoen weer 'fris' bij kunnen zitten tijdens de pauzes.

Natuurbeleefpad

Het laarzenpad heeft een 'upgrade' gekregen tot een echt natuurbeleefpad. Door middel van opdrachtjes kunnen kinderen in het veld met al hun zintuigen de natuur in de Dommelbimd ontdekken. De opdrachtjes worden uitgelegd in een folder.

Dit fraaie project is tot stand gekomen met hulp van studenten van SintLucas en een donatie van Stichting BOEL. Onze beheergroep heeft de verwijsbordjes geplaatst en een echt blote voetenpad aangelegd, als onderdeel van dit natuurbeleefpad. Een leuke klus die met vereende kracht en slim boerenverstand een mooi resultaat heeft opgeleverd. Het natuurbeleefpad is op 29 juni door groep 5 van de basisschool Hobbedonken officieel in gebruik genomen. Deze ochtend was er een leuk programma voor de schoolkinderen, met o.a. met het uitpluizen van uilenballen en waterdierpjes kijken. Mede dankzij de inzet van Hen, Gerard, Hans, Marie-José en Ineke was het een zeer geslaagde ochtend voor de kinderen.

Zo is er weer door veel mensen zeer gevarieerd werk verzet en hebben we vooral ook genoten van de mooie natuur in de Dommelbimd.

Vogelwerkgroep

Huub Meertens

Hieronder een greep uit onze activiteiten

• **Excursies.** Met de fiets naar St. Michielsgestel, zo veel mogelijk langs de Dommel, en terug langs de andere kant van de Dommel. En richting Olland en weer via de Mortelen terug. En afgelopen winter met de auto samen naar Zeeland.

• **De bescherming van Steen- en Kerkuil.** Het grondgebied van Boxtel is voor wat betreft de bescherming van Steen- en Kerkuil verdeeld in 4 rayons. In elk rayon is er een rayonhoofd, die samen met enkele andere leden van de Vogelwerkgroep de zorg heeft voor de bescherming van Steen- en Kerkuil. De activiteiten in het kader van de bescherming van Steen- en Kerkuil beginnen, zo je wilt eindigen elk jaar in oktober/november met het schoonmaken van de nestkasten van de Steen- en Kerkuil. Op dit moment bevinden zich op het grondgebied van Boxtel in totaal 41 nestkasten voor de Kerkuil en 79 kasten bestemd voor de Steenuil. Nieuwe nestkasten worden ons steeds ter beschikking gesteld door Brabants Landschap.

Ook in oktober / november 2017 zijn de nestkasten schoon gemaakt. Vaak worden ze ongewild als nestgelegenheid gebruikt door Holenduif, Kauw, Spreeuw of Koolmees. Om het voor de Steen- en Kerkuil aantrekkelijk te maken om er een volgend seizoen in te broeden moeten ze ontdaan worden van dit nestmateriaal. Aan het einde van de winter, eind februari / begin maart 2018 is in elk rayon een monitoring uitgevoerd op

het geluid van de dan roepende Steenuil. Het doel hiervan is na te gaan of de kans op een broedgeval ter plekke groot is en of er wellicht in het gebied een steenuilennestkast moet worden geplaatst c.q. bijgeplaatst.

Daarna zijn de uilenbeschermers in mei en begin juni van dit jaar druk in de weer geweest om alle nestkasten van Steen- en Kerkuil te controleren op aanwezige broedgevallen. Hierbij proberen wij de controles pas uit te voeren wanneer de eieren zijn uitgebroed en er jonge uiltjes zijn. De kans op verstoring van de broedsels is dan het kleinst. Niet altijd is er een succesvol broedgeval, maar soms zijn er indicaties dat de kast toch is gebruikt door een Steen- of Kerkuil. Dit is vaak te zien aan in de kast of in de omgeving aanwezige braakballen. Deze braakballen stellen wij ter beschikking aan de Boxtelse basisscholen om ze door de leerlingen te laten uitpluizen.

Ook 2018 was weer een succesvol uilenjaar. Bij de Steenuil kon in 22 gevallen worden vastgesteld dat de kast of locatie is bezocht als broed- c.q. rustplaats. Hierbij was in 16 nestkasten sprake van een succesvol broedgeval. Voorts hebben wij kunnen vaststellen dat in een holle boom een natuurlijk nest van de Steenuil was ontstaan. Deze locatie was ons nog niet bekend. In totaal werden er tijdens onze controles 57 jonge Steenuiltjes geteld. Ten opzichte van vorige jaren is er sprake van een lichte vooruitgang. Bij de Kerkuil werden in 9 gevallen in de daarvoor bestemde nestkasten sporen van de Kerkuil aangetroffen. In 6 gevallen was er sprake van een succesvol broedgeval. Hierbij zijn tijdens onze controles in elk geval 19 jonge kerkuilen geteld. Hier is ten opzichte van vorige jaren sprake van een stabilisatie.

• **Uilenballen uitpluizen.** Kinderen op zoek naar muizenbotjes. Elk jaar weer een schitterende gebeurtenis, dit jaar met leerlingen van de Angela school. Daarnaast in de Dommelbimd en in de Orion in Lennisheuvel. Op zich is dat uitpluizen niet zo'n boeiende gebeurtenis. Maar het wordt wel boeiend als je die kinderen dat ziet doen. Broedvogelmonitoring bijzondere soorten (BMP-B) 2018. Dit voorjaar hebben we

met de Vogelwerkgroep een BMP-B uitgevoerd in het gebied de Kampina Groot Vak. Een aanzienlijke oppervlakte, lopend vanaf het spoor naar Tilburg in het noorden tot aan de Monadsweg en van de Kempseweg tot aan het Kogelvangersven. De lijst met vogels was uitgebreid met de soorten die door Henk Siersema van SOVON daar bij de laatste telling in 2012 ook geteld waren.

We gingen we vanaf 14 maart 10 maal heel vroeg op pad, met tussenpozen van 10 of 11 dagen. De waarnemingen van (broed-) vogels werden in het programma AviMAP van SOVON ingevoerd met behulp van de twee tablets van de WNLB. We opereerden met twee ploegen die elk een deel van het gebied bestreken en verschillende routes liepen.

Er werden maar liefst 89 soorten vogels waargenomen, waarvan na automatische verwerking door het AviMAP programma voor 56 soorten een territorium werd vastgesteld. Een aantal leuke soorten: Appelvink, Goudvink, Wielewaal, Spotvogel, Bosrietzanger en Grauwe en Bonte vliegenvanger. Op de vennetjes broedende **Do-daars** en Kuifeend. En ook hier heeft inmiddels de Middelste bonte specht zijn intrede gedaan, naast de Grote en Kleine bonte specht, en de Groene en Zwarte specht. Tijdens twee avondbezoeken werden nog 2 territoria Nachtzwaluw vastgesteld. Tevens luidruchtige jongen van de Bosuil. In dit fraaie maar ook door veel wandelaars bezochte gebied vonden we dus veel van de zelfde soorten als in het zuidelijk hiervan gelegen gebied de Weert / Kerkepad wat vorig jaar door ons werd geïnventariseerd. Maar daarboven dus toch een

aanzienlijk aantal extra soorten (89 tegenover 59), deels door een aantal grotere vennen, met name het Kogelvangersven. Maar ook doordat op verzoek van SOVON de lijst met 7 soorten was uitgebreid.

Verder hebben we uitgebreid genoten van de enorm diverse flora en fauna van dit gebied. Kortom, een geslaagde inventarisatie waaraan door veel leden van de werkgroep met veel enthousiasme is deelgenomen.

• **Gierzwaluw beheer:** De Gierzwaluw wordt internationaal gezien als fors bedreigd, vooral omdat nestplaatsen door renovatie in hoog tempo verdwijnen. Dat verdwijnen door renovatie gebeurt ook in Boxtel. En als ze al een gaatje vinden onder een dakpan op zo'n modern geïsoleerd dak, dan sterven ze vaak omdat die daken te heet zijn.

Bezette nestplaatsen van Gierzwaluwen zijn heel lastig te inventariseren, omdat de Gierzwaluwen zo snel zijn, en omdat ze maar om de paar uur voeden. We zijn in 2015 begonnen met inventariseren. En na 4 jaar inventariseren zijn we inmiddels op ca. 100 Bezette nestplaatsen gekomen. Niet enkel in de oude dorpskern, maar ook op Oost en op Munsel.

Vanwege de te hete daken, en om bij renovatie alternatieve nestplaatsen te kunnen bieden, hebben we duurzame Gierzwaluw nestkasten ter beschikking gesteld aan de bevolking. Deze nestkasten werden op ons verzoek aangeschaft door de Gemeente Boxtel. Inmiddels zijn gedurende 2017 en 2018 alle 21 nestkasten opgehangen.

Florawerkgroep

Joost van Rooy

De florawerkgroep heeft in 2018 vooral kortere en langere excursies gehouden (waar- onder een floristisch uitje naar de vloeivelden onder Valkenswaard):

- KM-hok inventarisatie: 154/399
- Excursies Holands Diep, Wijbossche broek, Smalbroeken
- Floristisch uitje: plateaux Hageven

Agenda 2018

Datum	Tijd	Onderwerp	Verzamelen
Woe 09-05-18	19:00-21:30	Excursie Hollands Diep	Texaco station Bossche weg, fiets
Zat 26-05-18	09:00-15:00	Excursie Plateaux Hageven	Texaco station Bossche weg, auto
Woe 30-05-18	19:00-21:00	Excursie Wijbossche Broek	Texaco station Bossche weg, auto
Zat 09-06-18	09:00-12:00	Excursie Smalbroeken	Koevoortseweg
Zat 30-06-18	09:00-12:00	Inventarisatie KM-hok 154,399	De Maai
Zat 18-08-18	09:00-12:00	Inventarisatie KM-hok 154,399	De Maai

Projecten

Dit jaar zijn we weer een KM-hok inventarisatie gestart. Dit is altijd een mooie gelegenheid om de plantenkennis weer wat op te halen: alle landschapselementen in een hok van 1x1 km worden afgelopen en alle soorten worden genoteerd. Zeldzamere soorten worden op een kaartje ingetekend.

Dit jaar was het de beurt aan KM-hok 154,399, de omgeving van de Maai en cafe het Groene Woud. Omdat er veel priveterrein is, kan niet alles worden onderzocht. Dit jaar hebben we met name de zuidoosthoek onder handen genomen. Daar liggen naast weiden en sloten ook een aantal stukken vochtige loofbos en raken we ook net aan de Dommel arm die daar onder loopt.

We hebben daar soorten gevonden als: Bosanemoon, Veelbloemige salemonszegel, Bosandoorn, Nagelkruid, Beekpunge, Hangende zegge, Dalkruid, Ruwe smele, Slanke sleutelbloem en nog ruim 100 andere, vaker voorkomende, planten.

We zijn van daar uit ook gaan kijken naar de "Timermansdommel": een mooie oude Dommelarm die daar ligt met een perfecte Zwanenbloem plantengemeenschap. Naast zeker 500 Zwanenbloemen vind je daar ook soorten als: Gele waterkers, Watermunt, Kleine egelskop, Pijlkruid, Waterzuring, Gele plomp, Valeriaan, Kalmoes, Kattestaart, Moerasandoorn, Witte lelie, Krabbescheer, Bosbies. En zelfs de ijsvogel kwam even langs!

Excursies

De eerste avond excursie ging naar het Hollands Diep: een verborgen stukje natuurschoon vlak bij het Velders Bosch. Daar vind je nog behoorlijke aantallen Knolsteenbreek en zelfs een enkele Brede orchis. Verder soorten als: Bosanemoon, Dalkruid, Gewone ereprijs, Moerasspirea, Knoopkruid, Reukgras, Gelderse roos.

De tweede avond excursie ging naar het Wijbossche Broek: een uigebreide afwisseling van vochtige stukken loofbos en weiden, waar de **Zwarte rapunzel** nog voorkomt. Andere “mooie” soorten daar zijn: Bosanemoon, Slanke sleutelbloem, Veelbloemige salemonszegel, Nagelkruid, Veldlathyrus, Ruwe smele, Bosandoorn. En dat alles onder de continue zang van de Wielewaal.

De laatste excursie was naar de Smalbroeken en omgeving ten zuiden van de Kampina. Door een communicatiefoutje hadden we plotseling 2 groepjes die die omgeving bezochten maar we hadden er niet minder plezier om. Daar liggen mooie blauwgraslanden met soorten als Spaanse ruiter, Blauwe knoop, Wilde bertram, Blauwe zegge, Kruiwilg, Gagel, Tormentil, kruipend hertshooi, Glidkruid, Koningsvaren, Zeegroen muur. Op ander plaatsen voden we ook **Rechte ganzerik**, Hengel, Waterviolier, Groet watereppe, Waterranonkel, Drijvend fonteinkruid, Stekelbrem, Kleine zonnedauw, Vogelootje en zelfs 14 orchideeen exemplaren.

Bijzonder in die omgeving was het voorkomen van tientallen exemplaren van de IJsvogelvinder plus heel wat andere insecten: populierenhaantjes, blauwtjes, groot dikkopje, hooibeestje, junikever, **eikenpage**, platbuik, twee distelvlinders, zandooijer samen met een hele reeks libellen zoals: Weidebeekjuffer, Keizerslibel, Platbuik, diverse soorten heidelibellen.

Floristisch uitje: De Plateaux

Zaterdag 26 mei zijn we met z'n zessen afgereisd naar De Plateaux om daar eens naar de planten en andere natuurbijzonderheden te kijken.

Het is een warme dag, de temperatuur loopt in de middag op naar 30 graden Celsius. We reizen met twee auto's. Onderweg zien de bermen er al prachtig uit, wit van de margrietten, soms rood van de klapproosjes, en paars van de voederwikke.

Als we op de parkeerplaats aankomen, is het daar een drukte van belang. Een boswachter staat er al op een groep te wachten en nog een ander groepje gaat eerst koffie drinken. Een tafeltje wordt opgesteld, en de thermoskannen worden te voorschijn gehaald. Waarschijnlijk zijn beide groepen de andere kant uit gelopen, want we hebben al die mensen niet meer gezien tijdens onze wandeling.

We lopen eerst langs de vloeiveiden. Maaswater wordt via een kanaal in het gebied geleid, waarna het via sloten en aquaducten bij alle percelen komt. Het kalkrijke water zorgt hier voor kruidenrijke hooilanden.

Meteen horen we het blijde geluid van de wielewaal, ook een bosrietzanger doet zijn uiterste best, de koekoek kan niet achterblijven.

Al snel sta je in België, de schei-eik en een stenen grenssteen geven dit aan.

Er staan **zwanenbloemen** in de sloot, evenals de gele lis, langs het pad margrietten, ringelwikke, vogelwikke, de echte koekoeksbloemen. Blauwe juffers vliegen rond, en in de slootjes zie je nog kikkervisjes en posthoornslakjes.

Na een poosje kom je in een populierenlandschap, maar juist hier vind je de leukere planten:

Grasklokjes

Herfsttijloos (nu niet in bloei, pas september)

Glad walstro

Grote ratelaar

Sleutelbloemen (echte of slanke?)

Moerasspirea

Wespenorchis

Oranje havikskruid

De **rode ogentroost**, die hier zeker staat, is nog niet te herkennen. Jammer!

Er vliegt een bruine glazenmaker rond, ook bosbeeken weidebeekjuffers zijn er in behoorlijke aantallen. We horen het “fluitje” van de zwarte specht, en Sjef ontdekt een eekhoorn.

Na een stukje heerlijk in de schaduw door het bos komen we op de open vlakke van de hei.

Allereerst vallen hier onder een den al die kuiltjes van de mierenleeuw op. We kunnen het niet laten, toch

even te kijken of de larven thuis zijn, als je met een pijpenstrootje in het kuiltje steekt gaan ze met zandkorrels gooien. En inderdaad, de holletjes zijn bewoond.

Op dit kale stuk vind je dwergviltkruid, heidespurrie, **mannetjes ereprijs** staat er in grote getale te bloeien. Ook vinden we valse salie, en het kleine vogelpootje.

De geelgors laat zijn “Beethoven” liedje horen, de veldleeuwerik stijgt ten hemel, de wielewaal (dit moet een tweede zijn, want we zijn ver van de eerste verwijderd) laat zich horen, ook zijn er goudhaantjes en kuifmezen. Het kleine hooibeestje (vlindertje) wordt ook gespot.

Op de terugweg lopen we heerlijk door het schaduwrijke bos, af en toe staat er een vingerhoedskruid te bloeien, bij een klein poeltje zien we de platbuik libel, het blauw van het mannetje en het geel van het vrouwtje, kleine kikkertjes springen in het veilige water.

Bij een stobbe verdwijnt een levendbarende hagedis, en op de bloeiende bramen zitten twee oranje-gele vlindertjes, **boterbloempje** genaamd. Best een zeldzaam vlindertje.

Bij de beek zien we veel heel kleine visjes in het heldere water, er staan koningsvarens, veel weidebeekjuffers fladderen rond.

Vlak bij de parkeerplaats is een open veld, jammer genoeg is het beschermd terrein, mag je er niet op. Een konijn wel! En het Citroentje ook. Er is een heel grote plek met cypreswolfsmelk. Er vliegt een micro-vlindertje, de geisha. Bij de auto's gekomen zijn we toch wel erg dorstig geworden door dat warme weer, dus we zoeken een terrasje, en vinden dat bij de grens.

Mee geweest zijn: Joost, Sjef, Tom, Truus, Maarten en Anneke

Werkgroep Ruimtelijke Ordening

Nico Landwehr Johan

Samenstelling van de werkgroep

Gerard Buiks, Toine Cooijmans, Albert van der Horst, Nico Landwehr Johan (vz), Lex Meijdam, Ineke Puls.

De werkgroep heeft zich in het verslagjaar beperkt tot raadpleging via email-contacten. Een enkele maal is bilateraal overleg gevoerd. Zoals gebruikelijk zijn tijdens deze contacten ook Dik Bol en Marcel van de Langenberg, als “meedenkers” van respectievelijk de Heemkundekring Boxtel en Natuurwerkgroep Liempde, actief betrokken. Overigens kan de werkgroep RO nog steeds versterking gebruiken (van mensen die gemotiveerd zijn om beleidsstukken te lezen en/of zaken in het veld te gaan bekijken).

In de RO-groep gaat het vooral om onderwerpen die gedurende meerdere jaren aandacht vragen. Het gaat daarbij in het bijzonder om ruimtelijke plannen met een langdurige procedure, zaken welke in verschillende fasen (her)beoordeeld moeten worden.

In het navolgende doen wij kort verslag van de belangrijkste zaken, die binnen de RO-groep zijn gepasseerd.

Werkgroep Uitvoering Bestemmingsplan Buitengebied Boxtel (Wubbb).

Lex Meijdam en Nico Landwehr Johan zijn actief als respectievelijk 2^e en 1^e afgevaardigde in de Werkgroep Uitvoering Bestemmingsplan Buitengebied Boxtel (Wubbb). Binnen dit overlegorgaan wordt door Gemeente, Waterschap, ZLTO en Heemkundekringen en Natuurwerkgroepen gewerkt aan afstemming van vooral buitengebiedzaken. Voorafgaand aan de maandelijkse vergaderingen worden relevante agendapunten voorgelegd aan de WNLB RO-groep. De WUBBBagenda omvat onder meer ingediende landschapsversterkingsplannen die gekoppeld worden aan ontwikkelingen die het vigerende bestemmingsplan buitengebied mogelijk maakt. Voorts komen er aan de orde aanvragen over wijzigingen in het landschap, zoals aanbrengen van verhardingen, ophogen en afgraven van percelen, sloten graven en/of dempen, verwijderen en/of aanbrengen van beplanting etcetera. Het gaat hierbij niet alleen om aanvragen van particulieren, maar ook om (uitvoerings)plannen van bijvoorbeeld gemeente en waterschap.

Een belangrijk toetsingskader binnen de Wubbb wordt geboden door de Beleidsregel kwaliteitsverbetering voor het buitengebied. De regel omvat voor Boxtel een concrete doorvertaling en nadere uitwerking van het provinciale en gemeentelijke beleid voor kwaliteitsverbetering van het landschap. De regel vormt de leidraad voor de zogenaamde “keukentafelgesprekken” die door de gemeente gevoerd worden met initia-

tiefnemers, voorafgaand aan een feitelijke vergunningaanvraag. Op verzoek van de Wubbb worden de ideeën in een zo vroeg mogelijk stadium aan de werkgroep voorgelegd om tijdig een bijdrage te kunnen leveren voor de keukentafelgesprekken. Op deze wijze kan het adviestraject sneller doorlopen worden. De WNLB heeft benadrukt dat een van de belangrijkste punten is dat in principe kwaliteitsverbetering op de locatie plaatsvindt.

Vinger aan de pols

De bestemmingsplannen Centrum -met het later vastgestelde bestemmingsplan “Uitbreiding Sint Lucas”- en Boxtel-Noord zijn belangrijke plannen voor de natuur langs de Dommel door Boxtel. De stedelijke druk is hier hoog, de kunst is om de natuurwaarde, maar ook de unieke groene belevingswaarde te behouden en te versterken. De WNLB is blij dat de gemeente in de bestemmingsplannen het behoud van deze waarden hoog in het vaandel heeft gezet. Daardoor is er op sommige plekken zelfs nieuwe ruimte voor de natuur gecreëerd. Wel is de werkgroep bezorgd over een consequente houding van de gemeente over de feitelijke invulling van zaken die het bestemmingsplan aangaan. De werkgroep is alert op nieuwe ontwikkelingen en heeft haar stem laten horen bij voorgenomen –tijdelijke– bouwplannen en mogelijke schadelijke activiteiten in de ecologische verbindingzone. Dit signaal is door de gemeente opgepakt en daardoor is een mogelijke aantasting van de Dommeloever en van de natuurlijke kwaliteiten in de kiem gesmoord. De WNLB blijft nauwgezet volgen of het waardevolle plan voor de Dommel door Boxtel zorgvuldig wordt nageleefd.

De WNLB heeft reeds eerder zienswijzen en verzoeken om handhaving bij de gemeente ingediend vanwege activiteiten in strijd met het bestemmingsplan. Inmiddels is vast komen staan dat handhaving geen prioriteit van de gemeente heeft vanwege financiële en personele capaciteit. De werkgroep heeft via haar inbreng in de Wubbb nadrukkelijk aandacht gevraagd voor het respecteren van de in eerdere nota's, visies en plannen opgenomen natuurbestemming in de strook van 35 meter langs de Dommel. Deze strook is bestemd voor het behoud, herstel en/of de ontwikkeling van de natuurlijke en de landschappelijke waarden. Een en ander heeft er in geresulteerd dat in het bestemmingsplan voor de locatie Eindhovenseweg 10-12 (v/h Joris Meubelen) rekening wordt gehouden met behoud en ontwikkeling van de gewenste natuurwaarden in de aangehaalde strook van 35 meter.

Ontwikkeling stadslandgoed Stapelen

De werkgroep heeft in voorgaande jaren binnen de Wubbb in het kader van ontwikkelplannen voor Stadslandgoed Stapelen haar inbreng geleverd. Als kern van haar advisering voor het Stadslandgoed geldt de zorg voor behoud van de groene levensader als geheel en de zorg voor de aspecten van water, natuur en (cultuur)historie. In het huidige verslagjaar is er geen informatie beschikbaar gekomen over nieuwe ontwikkelingen binnen het Stadslandgoed Stapelen. Recent heeft Stapelen een nieuwe eigenaar

(projectontwikkelaar) en zal ook de WNLB nieuwe plannen aldaar op de voet volgen.

Bestemmingsplan Buitengebied

In het verslagjaar zijn er vanwege het bestemmingsplan Buitengebied geen nieuwe ontwikkelingen geweest die voor de WNLB reden waren om specifiek actie te ondernemen.

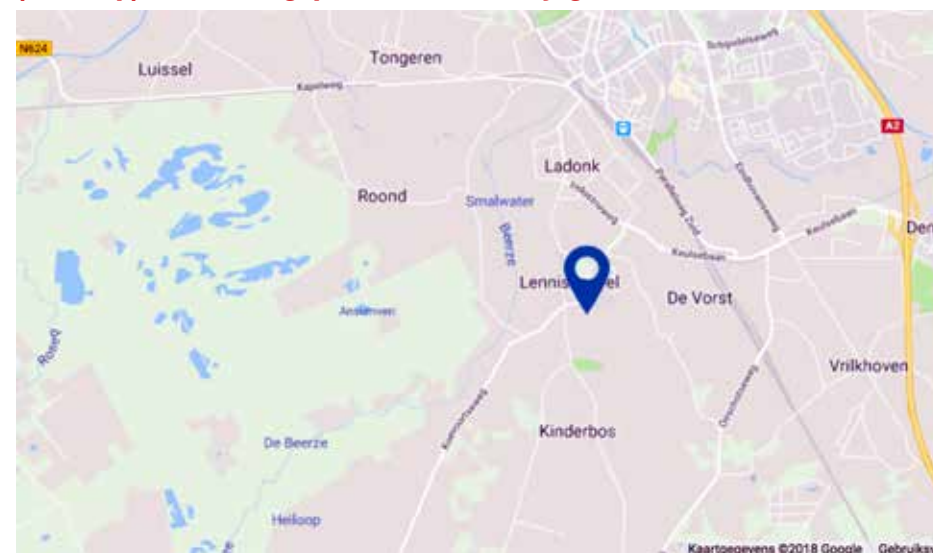
In het geval van aanvragen kapvergunning in het buitengebied is nagegaan in hoeverre kappen noodzakelijk is en hoe herplant is geregeld om permanente schade in het landschap te voorkomen.

WNLB blijft de vinger aan de pols houden.

De Dommel door Boxtel

In dit verslagjaar zijn er geen bijzondere ontwikkelingen geweest bij het nader vormen/uitwerken van delen van het door het Waterschap gepresenteerde beekherstelproject Dommel door Boxtel. De WNLB heeft regelmatig contact met de uitvoerders van het project en is tot heden tevreden met de feitelijke uitvoering daarvan.

(Ontwerp)bestemmingsplan Achter den Eijngel

In juli 2018 heeft de WNLB, met name door aanwijzingen vanuit de Vogelwerkgroep, zienswijzen ingediend vanwege het ontwerpbestemmingsplan Achter den Eijngel. De zienswijzen hebben in het bijzonder betrekking op de bescherming van de steen- en kerkuilen. De WNLB is van mening dat er onvoldoende rekening wordt gehouden met zorg voor behoud van kwaliteit en leefgebied van de (kerk)uil. Bij realisatie volgens de verkaveling in het plan kan de nestlocatie mogelijk zijn functie als voortplantings-

plaats en vaste rust- en verblijfplaats verliezen. De WNLB heeft opties voor aanpassing van het plan gegeven die de mogelijke aantasting van de tot nu toe succesvolle broedlocatie van de kerkuil kunnen beperken.

Voorontwerpbestemmingsplan Selissen Boxtel (inspraakreactie)

In mei 2018 heeft de WNLB een inspraakreactie gezonden vanwege het voorontwerpbestemmingsplan SelissenBoxtel. In de reactie wijst de WNLB erop dat het plan leidt tot een forse versmalling van het Dommeldal en tot het verloren gaan van het ensemble lage weilanden-steilrand-hogere akkers als gevolg van de woonwijk. Dit wordt gezien als een aantasting van zowel de natuurwaarde (oa foerageergebied das) als van de landschappelijk-cultuurhistorische waarde. De WNLB stelt voor om de woonwijk een ruimere afstand te laten houden van het Dommeldal, het gehele resterende Dommeldal tussen woonwijk en Dommel optimaal te gaan inrichten en beschermen voor de das en vele andere soorten, inclusief enige extensivering van het zeer intensieve agrarische grondgebruik en inclusief perceelsbeplantingen in de vorm van hagen dwars op de Dommel.

Infrastructuur / spoorwegen / gemeentelijke verkeersplannen

De WNLB blijft aandacht houden voor de mogelijke consequenties van het sluiten van een aantal overwegen. De WNLB heeft is vertegenwoordigd in de klankbordgroep ten behoeve van het nieuwe gemeentelijk verkeer- en vervoerplan (GVVP) genaamd MOVE '31. Zij levert daar haar inbreng vanwege de belangen van Natuur en Milieu. In een gezamenlijke brief van februari 2018 hebben de WNLB, de ZLTO en de stichting Rond Kerk en Orion aan B&W en gemeenteraad hun zorgen geuit over de aanpak en opbouw van de werkwijze binnen de klankbordgroep. Genoemde deelnemers hebben vastgesteld dat er geen ruimte geboden wordt om constructief met elkaar rond de tafel te gaan en naar elkaars zorgen en oplossingen te luisteren. Zij hebben aangegeven dat deze werkwijze noodzaakt tot beraad over het voorzetten van deelname aan de Klankbordgroep MOVE '31. De gemeente is thans aan zet om te zoeken naar een andere opzet van MOVE '31 om gewenste participanten weer om de tafel te krijgen.

TALK / Concept-bestemmingsplan Ladonk-De Vorst / verbinding Ladonk-Kapelweg VLK

De WNLB heeft bij brief van 21 juni 2017 een zienswijze ingezonden vanwege het ontwerpbestemmingsplan verbindingsweg Ladonk Kapelweg (VLK). De WNLB heeft in een uitvoerig schrijven aangegeven dat de in het ontwerpbestemmingsplan verbindingsweg Ladonk Kapelweg opgenomen voorstellen strijdig zijn met enerzijds de ambities van rijk, provincie en gemeente voor het Boxtelse buitengebied in het Nationaal Landschap Het Groene Woud en anderzijds de zorgplicht voor het in stand houden en versterken van het buitengebied als hoogwaardige leefomgeving voor mens en natuur. De gemeenteraad heeft het bestemmingsplan VLK in september 2017 vastgesteld zonder afdoende rekening te houden met de door WNLB ingediende bezwaren. Daarom heeft de WNLB samen met Vereniging Groene Hart Brabant en de Stichting Kalksheuvel

Groen, De Betere weg eind november 2017 beroep ingesteld bij de Raad van State.

De behandeling van de bezwaren bij de Raad van State loopt thans nog vanwege koppeling met (resultaten van) het onderzoek van het Europese Hof van Justitie of het programma aanpak stikstof (PAS) in overeenstemming is met de Europese Habitatrichtlijn. Die richtlijn is ook van toepassing op bestemmingsplan VLK-weg. Vooral nog is er geen verdere duidelijkheid over de voortgang.

Tot slot

De RO-groep probeert zo mogelijk reeds in een pril stadium betrokken te worden bij plannen en ontwikkelingen die verband houden met de natuurlijke kwaliteiten in het Boxtelse. Voorts houdt zij zeer dringend de vinger aan de pols bij de verdere planvorming en zal zij primair proberen in goed overleg haar doelen te bereiken. Soms ontkomt de RO-groep er echter niet aan om de mogelijke beroeps- en rechtsmiddelen te hanteren.

Ook in het komende seizoen zal wederom aandacht besteed worden aan (grotere) gemeentelijke plannen waaronder diverse bestemmingsplannen en aanzetten daartoe, en niet te vergeten de plannen rond PHS (spoorplannen) en het nieuwe gemeentelijk verkeer- en vervoerplan (GVVP) genaamd MOVE '31, vooral daar waar het de belangen van Natuur en Milieu raakt.

Beheergroep Dommeldal

Jos Klaasen

De werkgroep Beheergroep Dommeldal beheert een “kudde” van drie tot vijf Hooglanders aan de oever van de Dommel. De werkgroep bestaat uit zeven leden, die allen de nodige affiniteit met koeien hebben. Ons werkterrein wordt begrensd door de Dommel, Bosscheweg, het Laarzenpad en de wijk Munsel tot bijna aan de A2. In bijgevoegde afbeelding is de situatie in beeld gebracht.

In dit project participeren drie partijen met elk zijn eigen verantwoordelijkheden.

- De gemeente Boxtel is eigenaar van de grond en faciliteert het project met praktische zaken zoals afrastering en een maaiprogramma.
- Stichting Taurus is eigenaar van de koeien. Deze stichting heeft zijn thuishaven in Keent (bij Ravenstein) aan een grote arm van de Maas waar zij vele koeien van verschillende rassen en paarden beheren. Doelstelling van deze stichting is, in samenwerking met Rewilding Europe, het uitgestorven oerrund terug te brengen in Europa onder de klinkende naam TaurOs. Nadere informatie hierover is te vinden op de website www.stichtingtaurus.nl.
- De beheergroep Dommeldal is verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken waarbij de veiligheid een belangrijke plaats inneemt. De leden van de werkgroep voeren het wekelijkse toezicht uit en houden de gezondheid van de dieren in de gaten. Daarnaast wordt zwerfvuil opgeruimd en er wordt gekeken of er geen schade of vernielingen zijn aangericht.

Dit jaar hebben enkele gebeurtenissen/veranderingen m.b.t. de “veestapel” plaatsgevonden, wat heeft geleid tot de onnatuurlijke situatie dat er op dit moment slechts twee stieren in onze wei lopen. Toelichting:

1. In het begin van het seizoen hadden we twee redelijk oude koeien en een stier in de wei lopen. Heel vroeg in het seizoen, half februari is een kalfje geboren. De eerste

dagen leek alles goed te gaan, maar we moesten uiteindelijk vaststellen dat het kalf “verdwenen” is (bron: *De Schotse Hooglander heeft eigenlijk nooit assistentie nodig bij de geboorte van kalveren. Dat dit niet nodig is komt, omdat de kalveren met een, naar verhouding, laag gewicht worden geboren. Voor de geboorte van het kalf zondert de koe zich af van de rest van de kudde. Na de geboorte houdt het kalf zich enige dagen verborgen in ruige begroeiing of struiken. De koe gaat enkele keren per dag weg van de kudde om het kalf te zogen*).

2. Volgens afspraak met stichting Taurus heeft in de zomer een uitwisseling van dieren plaatsgevonden om inteelt te voorkomen. Een oude koe en de stier zouden teruggaan naar Keent en een jong stiertje werd gebracht. De aanwezige stier liet zich echter niet vangen en is noodgedwongen hier gebleven.

3. In de zomer is plotseling de laatste koe overleden, de koe die in februari een kalf had gekregen. We werden door de gemeente en buurtbewoners geïnformeerd en een medewerker van Taurus was snel ter plaatse zodat we hebben kunnen regelen dat het kadaver binnen een dag is afgevoerd.

Het vangen van de stier kan beter als er minder voedsel is; hij laat zich dan lokken met vers hooi. Wij willen uiteraard dat er volgend jaar weer koeien in de wei lopen. Als de stier alsnog kan worden opgehaald en twee een-jarige kalveren kunnen worden gebracht is de “veestapel” weer op het niveau, zodat we in de toekomst weer kunnen uitkijken naar nieuwe geboortes van kalfjes.

Werkgroep Natuur- en Landschapsbeheer Boxtel

Voorzitter Han Peeters
0411-674872

Secretaris Lex Meijdam
073-6895691

Penningmeester Hans Volmer
0411-674631

Internet:
www.wnlb.nl
e-mail info@wnlb.nl

Voor inlichtingen en lidmaatschap (à € 12,00)
kunt u zich wenden tot de secretaris:
Lex Meijdam, telefoon: 073-6895691